

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél elősőbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvoldá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem köldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A bűnvádi pörrendtartás.

Zombor, 1899. szept. 18-án.

A kocka el van vetve. Az igazságügyminiszter legyőzte a nehézségeket s a hivatalos lapban néhány nappal ezelőtt kiadta rendeletét, a melyben az új bűnvádi eljárás életbelépésének napjára az 1900. év január elsejét tűzi ki. E rendelet az átmeneti intézkedéseket tartalmazza s mindössze rövid tizenhét §-ból áll. Ezt örömmel konstatáljuk, mert ez a rövidség biztató kilátást nyújt arra, hogy a még szükséges rendeletek is hasonló mederben fognak mozogni. A jogászközönség, mely a kiszivárgott hírek folytán már el volt rá készülve, hogy a bűnvádi pörrendtartás életbelépése alkalmából körülbelül ezerötszáz új §-t kell megemésztenie: kellemesen lesz meglepetve, ha tapasztalni fogja, hogy Plósz Sándor kezében a híresztelt nagy tömeg néhány száz §-ra fog leolvadni. A miniszter azt a helyes elvet látszik követni, hogy a mi a törvényben már meg van, azt nem kell a rendeletben ismételni és hogy a bírák és ügyvédek sem hosszas körülírásokra, sem magyarázatokra nem vágyódnak, hanem beérik az egyszerű rendelkezésekkel. Plósz Sándor eljárását örömmel üdvözölhetjük, mert ez éppen ellenkezője annak, a mit a rendeletek gyártása körül nálunk ez ideig tapasztaltunk.

Az életbeléptető rendelet csak kiegészíti azt, a mit az új bűnvádi eljárás életbeléptetéséről szóló 1897. évi törvény folyamatban levő bűnügyekre nézve, átmeneti intézkedésül, megállapított. E törvény szerint a már megindított eljárást is rendszerint a bűnvádi pörrendtartás szabályai szerint kell folytatni, — kivéve azt az esetet, ha valamely ügyben az új bűnvádi eljárás életbeléptetésének napja előtt a fő tárgyalás, illetőleg a járásbírósi tárgyalás már ki van tűzve. Ez ügyeket az eddig illetékes bíróságok előtt és az eddigi eljárási szabályok szerint kell letárgyalni; valamint az eddigi szabályok szerint történik a közvetlen idézést vagy a vád alá helyezést elrendelő s a bűnvádi pörrendtartás életbeléptése előtt még jogerőre nem emelkedett végzések ellen a fölébvitel s annak elintézése is (4. §.) Minden más esetben és minden más ügyben a jövő év január elsejétől kezdve az új bűnvádi eljárás szabályait kell alkalmazni. Minthogy azonban ez

a folyamatban levő ügyek mindegyikénél, az eljárás különböző szakához képest, bizonyos áthidalást igényel: az életbeléptető rendelet ez áthidaló intézkedéseket határozza meg.

Ha az eljárás még csak a följelentésnél tart: ekkor az a kérdés, hogy a bíróságnál, vagy a királyi ügyészségnél van-e az. A bíróság a nála tett és még el nem intézett följelentést a királyi ügyészséghez teszi át, egyidejűleg pedig teljesíti a netalán szükséges és halaszthatatlan nyomozó cselekményeket; ha pedig a följelentés félretétele iránt tett ügyészi indítvány fekszik elintézetlenül a bíróság előtt: ezt egyszerűen vissza kell adni a királyi ügyészségnek, hogy a saját hatáskörében intézze el (2. és 3. §.) A királyi ügyészségnél tett elintézetlen följelentések tárgyában az ügyészség ép úgy jár el, mint a bűnvádi pörrendtartás életbelépésének napja után tett följelentések tekintetében.

A nyomozás elrendelése és irányítása a bűnvádi pörrendtartás szerint a királyi ügyészség hatásköréhez tartozván, a mennyiben az új eljárás életbelépésének napja után a bíróság tudomására jut annak, hogy a rendőrség valamely ügyben a királyi ügyészség megkeresése vagy utasítása nélkül nyomozást teljesít: ez ügy iratát haladéktalanul a királyi ügyészséghez köteles átadni, mely azután az új törvénynek megfelelően intézkedik. (4. §.)

A vizsgálat stádiumában az a kérdés, hogy el van-e már a vizsgálat rendelve alakszerű határozattal, vagy nincs. Ha a vizsgálat január 1-ig még nincs elrendelve: az iratokat indítványtétel végett a királyi ügyészséghez kell átadni; de ha az ügyészség a vizsgálat elrendelése iránt már korábban indítványt terjesztett elő, a mely azonban január 1-éig elintézve nem lett; ez iránt a vizsgálóbíró a bűnvádi pörrendtartás értelmében határoz, önként értetvén, hogy a halaszthatatlan cselekményeket mindkét esetben a kir. ügyészség értesítése előtt is teljesíti. (5. §.) Ha a vizsgálat alakszerű határozattal már el van rendelve s az ügy az új törvény szerint is ama bíróság hatásköréhez és illetékességéhez tartozik, a mely az eljárást megindította: ekkor a vizsgálatot a bűnvádi pörrendtartás értelmében folytatni és befejezni kell; de ha a kérdéses ügy más bíróság hatáskörébe vagy illetékessége alá tartozik: a bíróság

az iratokat, az ok megjelölése mellett, a királyi ügyészséghez teszi át, mely azután, ha a vádat főtartja, az ügy megfelelő indítványával ahhoz a bírósághoz juttatja, a mely az új törvények értelmében az eljárásra hivatva van. (6. §.)

Az eljárás későbbi stádiumában is az új törvények szerint hatáskörrel és illetékességgel felruházott bírósághoz kell átteni az ügy iratát, ha a vádtanács, illetőleg a törvényszék január elseje után, mielőtt a fő tárgyalás kitűzetett, arról győződik meg, hogy az ügy az új szabályok értelmében más bíróság hatásköréhez tartozik, mint a melynél folyamatba tétetett. Ez esetben az ügy áttétele a kir. ügyészség indítványa alapján s az e tárgyban hozott határozat jogerőre emelkedése után történik meg. (9. §.)

A kir. ügyészség ma több oly esetben a törvényszéknél teszi meg indítványát, a melyekre nézve a bűnvádi pörrendtartás szerint a vizsgálóbíró vagy a vádtanács illetékes. A mennyiben január elseje után ilyenmű elintézetlen indítványok lesznek a törvényszék előtt, ezeket az illetékes vizsgálóbíróhoz vagy vádtanácsához kell átteni. (7. és 8. §.) A vád alá helyezést iránt előterjesztett indítványt is január elseje után a vizsgálóbíróhoz, illetőleg a vádtanácsához kell átteni. (10. §.)

Ha valamely ügyben a bíróság a tárgyalás kitűzése előtt január elsejéig határozatot hozott: ez ellen a pörorvoslat ama bírósághoz terjesztendő föl, mely a fölterjesztő bíróság határozatának felülvizsgálatára az új jogszabályok értelmében hivatva van. (12. §.)

A felsőfoku bíróság is az új törvénynek megfelelő intézkedést tesz, ha január elseje után arról győződik meg, hogy a hozzá fölterjesztett ügy felülvizsgálata az új jogszabályok szerint más bíróság hatásköréhez tartozik. (13. és 14. §.)

Fontos még a rendeletnek az az intézkedése, hogy a bíróságok ez év december végeig minden oly ügyet, a melyben valaki le van tartóztatva, vizsgáljanak át abból a szempontból, hogy az előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogságot január elsejétől kezdve a bűnvádi pörrendtartás értelmében nem kell-e megszüntetni. (15. §.) Ez üdvös rendelkezés előreláthatólag sok oly egyének fogja visszaadni szabadságát, a kik ma a királyi ügyészség és a bíróság tulbuzgósága vagy

A „BÁCSKA“ tárcája.

Csillaghullás.

Azt mondja egy bájos ós rege:
Teljesül az ember vágya, kérése,
Ha szép csillagsugáros éjjelen
Csillag fut keresztül az égen.

Nem nézek az égre, várva csillaghullást,
Hogy e pillanatban gondoljak te read,
Bármikor is hull le, mindegy én nekem,
Mindig te vagy az eszemben, édes mindenem.

Katós.

AZ ADJUTÁNS.

Nyulánk, szőke fiú volt. Leányos arcán olyan finom szelidség mosolygott, mely akármelyik zárdanőnek is dicseretere vált volna. Tekintete bátorlalan, viselete tartózkodó; szóval a modora után bátran kispapnak tarthatta volna bárki is, ha nem csörgött volna oldalán az aranybojtos, fényes huszárkard. A regimentnél csak gyerekek hivaták, mert sohase ivott viznél egyebet, se nem szivarozott. A lovat pedig olyan gyatrán iltte meg, hogy a brigadéros egyszer valami parádé alkalmából a legénység előtt így kiáltott reá:

— Mikor Csejthey hadnagy urat nyeregen látom, mindig sirhatnékom van. Ugy ül a ló hátán, mint egy gyerek öreganyja térdin. Sarkantyut annak a dögnek és mars a balszárnya.

Az agyonpirongatott kis hadnagy majd hogy le nem fordult a nyeregből. Arcát elfutotta a szégyen pirja és lovát az ezredes felé fordítva, szalutált, aztán elvágtatott, hogy átvegye a balszárnyon a harmadik szakasz vezérletét.

— Kár, hogy nem lányunk született a világra — mormogá utána az ezredes — legalább most nem kellene miatta mérgelednöm. Szalonnakba, kényes uri dámák közé való csak az ilyen katoná; vagy talán még ott sem szolgálna rá a huszár névre ez a gyámoltalan gyerek?...

Azt a bataillont, amelynél Csejthey Zoltán, mint az öbester adjutánsa szolgált, valami kisebb városba helyezték át, hogy ott a követválasztási forrongásokat lecsillapítsák. A legénységet a polgárházaknál, az alantás tiszteket pedig, amennyire csak lehetett, jobbmódu uri családoknál helyezték el. Az öbester segédtsíjával, a gyerekekkel együtt az urasági kastélyban kapott lakást.

Az elszállásolást követő reggelen, mikor az ezredes elvégezte szokásos szemléjét, parádéba öltözött és Csejtheyvel együtt látogatást tett a kastélyban Bánátiéknál. Az uraság a legnagyobb szíveséggel fogadta vendégeit. Elmondta, hogy ő is sokáig katonáskodott és hogy csak néhány éve, a felesége halála óta lakik itt leányával és egy idősebb nőrokonával, ki a leány mellett a tautegardeme szerepét viszi.

— Ejnye, most veszem csak észre, hogy Gizella nincs itt — mondá a tisztekhez — szeretném neki bemutatni önöket. Bizonyosan külön sétál a szabadban és eteti madarait. Tudom, hogy örülni fog az urak megérkezésének, mert mióta itt lakunk, egészen visszavonultan élünk s nincs szegénykének társasága. Nem büszkeségből tesszük, hogy így elzárkózunk, de hát tetszik tudni, nagyon kényes helyzetünk lenne e között a kisvárosi vegyes publikum között. Igaz. Apropos! ha nem találják uraim unalmasnak, legyen szerencsém ma este néhány partie whistre!

— Házigazdánk óhaja parancs — mondá sarkantyút összetette az ezredes — csak az órát kérem meghatározni, mert imádom a pontosságot.

— Tehát nyolc órakor, ha az urak is beleegyeznek.

— Pompás! itt leszünk. De előre is elárulom, hogy szenvedélyes játékosok vagyunk.

Az ezredes már nem fejezette be szavait, mert a folyosóról apró nőies lépések gyors tipegése s pajkos, gyerekes kacaj csengése hallatszott be hozzájuk.

— No, itthon van az én kis boszorkányom — mondá Bánáti — nem is képzelik mennyi bajom van ezzel a csintalan leánnyal. Hiába, az anya helyét nem tudja sem az apa, sem a gouvernante betölteni.

E pillanatban kicsapódott az ajtó és egy tizenhat-tizenhét éves szeleburdi leány toppant a szobába. Lebontott, hosszú barna haja szilajul röpködött homloka körül; egyik kezében kis kosárkát, a másikban pedig

fehérfátyolos kalapját tartotta. A tiszteket figyelemre se méltatva, egyenesen apjához rohant:

— Pusztit apuskám, megérdemlem, hahaha... Képzeld csak, azt a torkos kis cinegét megfogtam; itt van a kosárban. Jaj, majd elfeledem mondani, hahaha, hogy boszankodott a tanti, mikor az allé végére állított hókissasszonyon meglátta a selyem mantelettejét. Hahaha! de nevelteség volt, én majd halálra kacagtam magamat. Hallottad volna, milyen prédikációt tartott arról a csuf bontorról. A Pisti inas el is bérálta érte bontom dámanak. Hahaha!...

— Csöndesebben te kis rigó — csitítá mosolyogva az apja — lásd, tiszt urakat kaptunk a házba. Vendégeink lesznek egy-két hétig. Itt az öbester ur és adjutánsa Csejthey Zoltán huszárhadnagy.

A leány eleinte csak nézte, fűrkészte az arany-zsinóros embereket, de aztán csakhamar olyan fesztelen bátorsággal lépett elébük, mintha már régi jó ismerősök lettek volna.

— Nagyon szép a bácsitól — mondá az ezredeshez fordulva — hogy ellátogatott hozzánk. Majd megmutatom holnap magának is a hókissasszonyt. Igazán bolondos egy figura. Hahaha! Hát magát hogy is hívják — kérde a hadnagytól — ah, igen Csejthey, tehát monsieur Csejthey tud-e maga hóval lapdázni. Lássá csak az a kényes komorna mindig úgy visit, ha egy kicsit megdöbélom. Remélem, maga nem fél a hógolyótól. Hát izé... lovagolni szeret-e? elkísér-e holnap a csöszházig? Meglátja, milyen pompás kis hátsom van. Pepi a neve és ugy táncol alattam, mint a nyári forgószél. Ni csak, jó, hogy eszembe jutott. Itt a kosárban van az én icpici madaram, hamar kieresztem a szobámba szegénykét, hadd szedje tele kis begyét kukorral, meg szőlővel, aztán újra elbocsátom a szabadba. Pá apuskám, an revoir ezredes bácsi!...

Aztán kiurrant az ajtón és még a folyosó másik végéről is ide hallatszott a lármája: Lallala, trallala, lallala!

— No lássák uraim — mondá mosolyogva Bánáti — ilyen a leány, ha az apa neveli. Tele van mindenféle excentrikus ferdeséggel. De én nem tudnék hozzá még sem szigorú lenni, mert boldogult feleségemnek ő az egyetlen gyermeke. Tehát a vizontlátásra uraim!

fölületessége folytán bebörtönözve várják ügyük elintézését.

Egy fény sugar az a jövő büfvádi eljárás időszakából. Sok szerencsét kívánunk Plósz Sándor igazságügyminiszternek az életbeléptetés nehéz munkájához. Most megjelent rendeletéből reményt merítünk az iránt, hogy ez a rendelkezésére álló idő rövid volta ellenére, simán és minden zökkenés nélkül fog megtörténni.

A vármegyei községi tanító-egyesület közgyűlése.

Vármegyénk tanítószága sosem elégedett meg azzal, hogy az iskolában híven teljesítette kötelességét, hanem az egyesületi élet terén is igyekezett megfelelni a hozzá fűzött várakozásoknak. Hogy méltóan kezdte-e a második negyedszázadot, azt bírálják meg az igen tisztelt olvasók az alább felsorolandó tényekből.

Már e hó 7-én szokatlanul mozgalmassá lett Zenta. Ekkor érkezett a választmány és az előadók. Még élénkebb lett másnap; mert a közgyűlésre kétszázánál több megyebeli tanító jelent meg. A vendégek fogadásáról és elszállásolásáról a zentai kartársak gondoskodtak, a mi Zenta város vendégszerető polgárainak és áldozatkész képviselőtestületének közreműködésével a legnagyobb rendben történt.

Kedves kötelességemnek tartom, hogy fáradságot nem ismerő munkásságukért és igazi magyar vendégszeretőkért e helyen hálás köszönetet mondjak.

Pénteken, e hó 8-án reggeli 9 órától délután 1 óráig s délután 4 órától fél 8 óráig választmányi ülések tartottak, a melyen előkészítették a közgyűlés tárgyait és megtörtént a kijelölés a Czirfusz Ferenc-féle 100 koronás ösztöndíjra.

A rendes közgyűlés szombaton, e hó 9-én délelőtt 9 órakor kezdődött a városi közgyűlési teremben. A nagyterem egészen megtelt egyleti tagokkal és érdeklődő városi közönséggel.

Molnár Ferenc egyleti elnök igen szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést; vázolja az egyesület céljait, rámutat a tárgysorozat bőségére, a mely egyrészt a gyakorlati élet kívánalmait törekszik megvalósítani, másrészt a népoktatás eszményi célját elérni. Szívesen üdvözlözi az egybegyűltek, különösen Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőt és Buday Dezső dr.-t, Zenta város polgármesterét.

Az elnök megnyitó szavainak elhangzása után Buday Dezső dr., polgármester üdvözölte Zenta város nevében a közgyűlést. Hazafias érzelmektől áthatott remek szónoklata gyújtó hatással volt a közgyűlés tagjaira, kik a beszédet percekig tartó tapsal és éjjennel fogadták.

Ezután Móra István, a mi kedves költőnk az orsz. bizottság és az Eötvös-alap részéről mondta el üdvözlését s átadta Péterffy Sándor üzenetét, a mit a közgyűlés viharos éjjennel és tapssal vett tudomásul.

A járáskörök jelentéseit, a melyeket egyhangulag tudomásul vettek, Zatskó Alajos egyleti jegyző terjesztette elő.

A házi ipar meghonosításáról és terjesztéséről Novoszél János zentai kartárs tartott sikerült szabadelőadást. Előadó a közgyűlés élénk érdeklődése mellett tárgyalta e nagyfontosságú társadalmi tételt. A közgyűlés a kifejtett irányelveket, eszközöket és módokat elfogadta s kimondja: 1. hogy a házi ipar terjesztése hazafias és erkölcsi kötelesség; 2. hogy az minden alkalmas helyen meghonosítandó s ezért külön tanfolyamok állítandók a tanító irányítása és felügyelete mellett.

A második tétel a népiskolában célszerűen használható költemények összegyűjtéséről szólt s ezt Németh Imre bacs-gombosi tanító adta elő szabadon. Kerekded és meggyőző előadása alapján élénk vita után a közgyűlés egyhangulag elfogadta határozati javaslatát s kimondja: 1. hogy paedagogiai elvek alapján a gyűjtést az összes tanítók eszközöljék. A tanítótestület gyűjtésményét feltűbíralja a járási, ezt a megyei bizottság s

mindkettőt a magy. tanítók országos bizottsága, a mely a versgyűjtéményt kiadja s az ebből fenmaradó tiszta hasznót a „Tanítók házára“ fordítja.

Gurcsán István szabadkai kartársunknak a tantervizoriára vonatkozó javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután az üdvözlő telegrammok olvastattak fel. Ilyet dr. Wallasics Gyula m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, dr. Axaméth Lajos min. tanácsos és Czirfusz Ferenc nyug. kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos küldött. Valamennyit lelkes éjjennel fogadta a közgyűlés.

Az egyesületi élet fejlesztése c. tételnél Harsányi János főjegyző előterjesztésére kimondja, hogy fentartandóknak tartja továbbra is a hivatalos egyesületeket, a melyek szakszótályokra osztandók.

Az Eötvös-alap és a Tanítók háza ügyét Nagel Sándor tanító-képezési tanár adta elő. Leikes szavakkal festette ezen ügy fontosságát s kéri annak a megyei tanítószághoz méltó támogatását. A közgyűlés kitérő lelkességgel fogadta el javaslatát, u. i.:

1. Belép az Eötvös-alap kötelékébe 400 frttal alapító-tagként.

2. Az 1542 frt 65 krt tevő Czirfusz-alapot kiegészíti 2000 frtra s az alapító nevében ez lesz első szobalaptíványa a Tanítók házában.

3. Megkeresi a vármegye köztörvényhatóságát, minden egyes községet és egyesületét, hogy az Eötvös-alapra adományozzék.

4. Felkér minden tanár- és tanítótestületet, hogy egy-egy 25 frtos részes-jegyet írjon alá.

5. Fölvívja minden tanítóját, hogy 1—1 25 frtos részes-jegyet 5—5 frtos részletekben váltsion meg.

6. Hangversenyeket, szini és más előadásokat rendeztet az Eötvös-alap javára.

7. Allandó gyűjtőbizottsággá alakul s ennek hatáskörét irányító ügyrendjét az egyesület alapszabályába illeszti.

S hogy eme határozatának nagy erőt kölcsönözzön a közgyűlés, tagjai közül 76 azonnal aláírt 1900 frtot. Rövid idő múlva az egyesület összes tagjai megfelelnek eme ömáguk iránti kötelességüknek is s megyénk tanítói büszkének lehetnek arra, hogy méltók maradtak elődeikhez s nem lesz miért szégyenkezniök az utódok előtt.

A Bácskai Tanügy szerkesztőségének jelentését a közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi s működésükért köszönetet szavaz.

A magy. tanítók orsz. bizottságába kiküldött képviselők működéséről Forray Ferenc zentai igazgató számolt be. Jelentését örvendetes tudomásul veszik s a jövő évre képviselőit megválasztatnak: Nagel Sándor tanítóképző-intézeti tanár Bajáról, Harsányi János főjegyző, Novoszél János és Forray Ferenc igazgatók Zentről, Meznerits Ferenc igazgató és Petonszky József Szabadkáról, Pistora József polg. iskolai igazgató O-Becséről és Zatskó Alajos Gombosról.

A jövő évi közgyűlés tetelei:

1. Meghagyandók-e az évi záróvizsgálatok jelen formájukban?

2. A tanulók szórakozottságának megszüntetéséről.

3. Egy szabadon választott tétel.

A pénztár rendben van, a pénztárosnak a felmentést megadták. Az előirányzott költségvetést elfogadták. A jövő évi közgyűlés heye: Baja.

Molnár Gábor bacs-gombosi kartárs névmagyarosítási indítványát a közgyűlés egyhangulag s lelkesedéssel elfogadta s ebbeli határozatát pártolólalag átküldi a járáskörök elnökeinek.

Jól végzett munka után asztalhoz tilt a tanítószág. 217-en voltunk Zenta város szívesen látott vendégei. Régi, jó magyar szokás szerint felköszöntőkben nem volt hiányosság. Ezek sorát Molnár Ferenc, a vármegyei közs. tanító-egyl. elnök nyitotta meg, a ki a tőle megszokott előkelő modorban s szívből fakadt szavakban dr. Wallasics Gyula kultuszminisztert éltette, a mit a diszes társaság szívből fakadó éljenzéssel fogadott. Szűcs Lajos gimn. igazgató lelkes beszédben báró Vojnits István főispán érdemeiről emlékezett meg s azon óhajának ad kifejezést,

Gizella és a hadnagy ezentul majd mindég együtt voltak.

— Most az én adjutánsom lesz maga, érte, tehát szót fogadjon — mondá egy délután a leány Csejtheynek, — itt van, hozzá ezt a kosarat. Jaj, maga ügyetlen, vigyázzon, mert kifordítja belőle a kenyérmorzsát és a kendermagot. Elmegyünk a faszorba és majd meglátja mennyi madárka repül majd hozzám, ha egyet fűttenek. De maga el fog valamely fatörzs mögé húzódni, ne hogy elijeszte szegénykéket. Értett-e adjutáns ur?

— Parancsára, Gizella kisasszony!

Az után elindultak. A tanti nem győzött titokban eleget hunyorgatni a leány felé; ha tehette rá is szólt.

— Ugyan édes hugocskám, te már nagy leány vagy, kinek nem illik férfivel szemben az ilyen magaviselet.

— Hababa! mit férfi? ő most az én adjutánsom, kinek akkor parancsolok, a mikor akarok.

Egy kora délután Gizella a komornikkal izent át a hadnagyhoz, hogy jöjjön le gyorsan az istálló elé, mert fölnyergeltette a lovakat, ki fognak lovagolni. A leány már várakozott Csejtheyre, ki észre sem vette mindjárt, hogy a nyergek föl vannak cserélve. Csak akkor látta a cserét, mikor a leány az ő lovának kantárját kivéve a lovászgyerekek kezéből, így szólt a hadnagyhoz:

— Segitsen föl adjutáns. Én most a maga lován fogok nyargalni, maga pedig az én Pepimen lovagol.

— De Gizella kisasszony — mondá a hadnagy elszőnyűködve, — az istenért hova gondol? Az én Alarmon csak közönséges katona ló, a melyik nincsen hölgy kezekhez abriktolva. Makrancos, keményszájú jószág. Nem ajánlom kisasszony.

— Szótt, elhallgat az adjutáns ur, mert rögtön elitélem két napi szoba áristomra. Most pedig, mig meg nem haragit, felülhet Pepire.

— A mint parancsolja kisasszony — felelé a hadnagy, a másiik lóra fölungorva, — csak arra kérem jó tartsa a kantárt s a batonettel rá ne üssön a lóra, mert nagyon csiklandós.

— Ej, ne lamentáljon annyit, majd megmutatom én, hogy a világon a legjámorabb állat a maga paripája. Hopp alons Alarm!

hogy a Mindenható óméltóságát vezérelné meliőbb közénk ép erőben s teljes egészségben. Szavait harsány éljenzés és zúgó taps kísérte.

Dr. Buday Dezső polgármester gyönyörű felköszöntőjében Schmausz Endre főispán, tiszteletbeli elnök elévülhetetlen érdemeit méltányolta.

Pisztora József polg. isk. igazgató a bacsmegyei néptanítók édes atyját, önfeláldozó jóakaróját: Czirfusz és Gräff Nikáz tanfelügyelőket éltette.

Révai főorvos, iskolaszéki elnök a tökéletes iskolák és a tökéletes tanítókról tartott remek szónoklatot. Ezek fíradhatatlan s lelkes vezéré: Molnár Ferenc egyesületi elnököt élteti. Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő — nagy lelkesedést keltett szavaiban — az ő kedves és őznetlen kartársaira: a megyei tanítókra írtette poharát.

Nagel Sándor tanár dr. Buday Dezső polgármestert köszöntötte fel. Dr. Mikosevits Kanut főszolgabíró szellemes és humoros felköszöntőjében a tanítókat éltette.

Móra István, kitérő költőnk, azokról a tanítókról emlékezett meg igen kedvesen, a kik a nemzetiségek között a magyarságnak tesznek kitérő szolgálatot.

Harsányi János főjegyző Móra Istvánt éltette. Kabos Ármán, a Zentai Híradó kitérő szerkesztője, a tanítókra írtette poharát.

Ezután kedves, költői jelenet következett. Gerhardt Katinka szatmármegyei tanítónő rövid, de kedves beszédben a tanítók édes atyját, özvegyeink és árváink gyámolítóját: Péterffy Sándort éltette.

Göndöcs 6-becsei tanító Révai főorvos, iskolaszéki elnököt s Bakody Márton, a zentai járáskör és a rendező-bizottság elnöke a vidéki vendégeket üdvözölte őszinte, szívből fakadó szavakkal.

A köszöntők árja, ki tudja, mikor szakadt volna meg, ha egy szomorú kötelesség a kegyelet adójának lerovására nem szólt.

Délután 6 órakor indult meg az impozáns menet a zentai sirkertbe, hogy néhai alelnök, Czebe Győző sírját megkoszorozza.

Elnökünk tartotta a megrendítő gyászbeszédet s Móra István a saját, Szigeti Imre kartárs a Harsányi János főjegyző által írt alkalmi költeményt szavaltta.

Nem volt szem, mely szárazon maradt volna; szív, mely meg ne rendült volna a megható jelenet alatt.

Szombat este a zentai kartársak az Eugen szállodában táncmulatságot rendeztek számunkra, a mely igen látogatott volt s kivilágos kiviradig tartott.

Vasárnap reggel elnökünk s tanfelügyelőnk vezetése alatt megtekintettük a szegedi mezőgazdasági kiállítást, a melyen a csongrádmegyei tanító-egyesület volt szíves kalauzunk.

Csak száraz tényeket soroltam fel s mégis attól tartok, hogy hosszadalmas lettem. Nem az én bűnöm ez, hanem kedves kartársaimé, a kik nem fáradtak bele annak elvégzésébe, a mit leírni, előlvasni is elég munka.

Adja az ég Úra, hogy a jövőben se lankadjon munkakedvünk s még sok ily eredménydus közgyűlést megérhesünk, mint ez a legutóbbi volt!

Gomboson, 1899. szeptember 13.

Zatskó Alajos,
egyesületi jegyző.

Ünnep Bácsujfalun.

Folyó hó 12-én Bácsujfalu község ünnepi díszöltött. A községnek apraja-nagyja már a kora reggeli órákban ott sürgött-forgott az utcákon s a házakon lengő magyar lobogókon kívül a tarackdurrogások is hirdették, hogy a község nagy ünnepre készül.

Miért?
Huszonöt éve immár, hogy Mladoniczky Vince bacs-kertületi esperes a bacsujfalusi r. kath. plébániára kineveztetett s a községnek felekezeti különbség nélkül ünneplő lakossága bizonyította leginkább, hogy ezen negyedszázados működés nem volt meddő.

Mladoniczky úgy is mint pap, úgy is mint hazafi nyugodt, sőt büszke öntudattal tekinthet vissza huszonöt éves plébánosi működésére.

A lelkipásztor buzgósságát minden szónál ékeesebben hirdeti a szó szoros értelmében ujjalalkotott plébánia-templom. Mladoniczky a szegényes falusi templomot Istennek méltó, diszes hajlékává alakította és ebben a páratlan bőkezűségű Császka György érsek mellett — ki közel 3000 forintot áldozott a templom külső javítására, valamint két új oltárnak és diszes szőszéknek beszerzésére — Mladoniczky Vince esperes az érdem. Az aránylag szegény lakosság 2000 forintnál többet áldozott a templom diszes kifestésére s ha tekintetbe vesszük, mily nagy fáradsággal jár ily gyűjtés, kivált a szegénysorsu tótknál, úgy tekintetbe kell vennünk azt is, hogy a diszítési munkálatokat maga a lelkipásztor vezette s így ő neki is nagy része van abban, hogy a bacsujfalusi templom ma az alsó-bácskai templomok legszebbjei mellé sorakozik.

Mint hazafi pedig pihenést nem ismerve, munkát és fáradságot nem kimélve azon fáradozott, hogy tőajku hűveivel a magyar nyelvet megkedveltesse, lelkükben a hazaszeretet nemes érzetét fejlessze, fokozza.

Ezen sikeres működés érthetővé teszi, hogy a köztiszteletben és szeretetben álló plébános székfoglalásának negyedszázados évfordulóján az egész község egy szívvel, lékkel ünneplött. Ünneplte buzgó, hazafias és fíradhatatlan atyját, mert Mladoniczky huszonöt éves működése alatt nem egy fényes bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy ő hűveinek nemcsak lelkipásztoruk, de igazi atyjuk, ki mindenkor szíven hordja hűveinek javát s községének felvirágoztatását.

A fényes lefolyású ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődött, mikor is a jubiláns a kertületi papságtól és nagyszámu jóbarátaitól és tisztelőitől kísérvé, ünnepléses menetben ujjalalkotott diszes templomába vonult, hol fényes papi segédlettel hálaadó ünnepi isteni tiszteletet tartott. A környéknek összesereglett intelligenciája s a hűvek sokasága zsufolásig megtöltötte a feldiszitett templomot. Az isteni tisztelet alatt Kanyó Ödön kántortanító vezetése alatt kitérően sikerült énekek fokozták az ünneplő közönség áhitatát.

Majd az ünneplést vendégeivel együtt visszavonult a plébánialakba, hol a Berzenkovits Péter községi jegyző vezetése alatt eléje járuló községi előljáróság üdvözölő küldöttségét fogadta.

Déli 1 óraker Mladoniczky Vince vendégszerető asztalán fényesen megvendégelte nagyszámú, előkelő vendégeit, kik között ott voltak: Mladoniczky Ignác gyóri apát-kanonok, az ünnepelt fivére; Szauder József obrováci, Schröder György palánkai esperesek; Garay Károly bácsi, Kopping Péter novoszellói, Fuchs József bódásági, Vidákovits Miklós tovarisovai, dr. Tumbász István vajzakai és Firány József plávnai plébánosok; továbbá id. Tripolszky Béla, Tripolszky Béla bácsi jegyző, Szecey Lajos érseki uradalmi főerdész, Berzenkovits Péter bácsujfalusi jegyző, Kapronczay Kálmán érseki urad. számtartó, Kanyó Ödön kántortanító, Dráveczky István (Szepeességből), Tripolszky Gábor bácsujfalusi és Kanyó plávnai s. jegyzők, Jocha István tanító, Pócz György és Fátih Ferenc áldozárok és még számosan.

Asztal fölött elsőnek a jubiláns házigazda emelt szót, lendületes szavakban elterve Császkai György kalocsai érseket és vendégeit, majd a szebbnél-szebb pohárköszöntők egész sora következett, melyeknek mindegyike az ünnepelt kiváló érdemeit méltatta.

Asztalbontás után Tripolszky Béla bácsi jegyző kitűnően sikerült graphophon-mutatóján szórakoztatták a díszes vendégsereget.

A vendégek az esti órákig együtt maradtak szeretve tisztelt „Vince bácsi“-jüknél s ha az ünnepelő serege nem fogja hamar feledni a fényes ünnepélyt, egy bizonyára Mladoniczky Vincének is elégtételül szolgáló azon felemelő érzés, hogy huszonöt éves fáradságtalan működését híveinek s a környékbeli intelligenciának egyhangú, valóban lelkes ünneplése közben ülhetette meg.

Ujdonságok.

A Kossuth-család tagjai Zomborban.

Kossuth Lajos nagyúri háznője nővére özv. Ruttkay sz. Kossuth Lujza és Kossuth Ferenc a múlt héten rokoniak, az Ambrózy-családnál több napot töltöttek és szombaton az esti vonattal városunkból elutaztak. A magas vendégeket Ambrózy Lajos dr. fővárosi író kísérte.

Személyi hir. Átányi József dr., a zombori kir. törvényszék ügyésze, nyári üdüléséből városunkba visszatért és átvette a kir. ügyészség vezetését.

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a bács-vaskuti anyakönyvi kerületbe Tománovits Lajos községi irnokot, a vajszka-bogyáni anyakönyvi kerületbe Sztrlich Márton községi irnokot kir. anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Eljegyzés. Kamjonkai Szemző Károly a hód-sági járás főszolgabírája a napokban eljegyezte Zomborban Lallosevits Jakab nagybirtokos leányát Jelka kisasszonyt.

Vívómester Zomborban. A zombori sport-egylet folyó hó 13-án délután 5 óraker tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy Velsz Ferencet, a bécsi-új helyi katonai akadémiára képzett és legutóbb a kamenici kadétkolomban alkalmazott vívómestert három hónapra 120 forint havi fizetéssel szerződteti. A sport-egylet tagjai ingyen fognak oktatásban részesülni; külföldiakat a mester csak a sport-egylet tagjainak adhat. A választmányi ülésen Raisz Lajos alelnök elnököl; a választmány tagjai közül megjelentek: dr. Czvetkovits Péter, dr. Sajtos Samu, Csávosi Lajos, Juba Adolf, Adzsits Milán és dr. Alföldy Árpád. A folyó ügyek elintézése után a választmányi ülés az alelnök lelkes éljenzésével fejeződött be.

Eljegyzés. Lang Gyula Zombor városi tanácsos folyó hó 17-én vasárnap eljegyezte Hód-sághon Lang J. Konrád hód-sági tekintélyes kereskedő és földbirtokos leányát Irma kisasszonyt.

Névmagyarosítás. Peagics Gergely szabadkai lakos, valamint gyermekei Sándor, Olga, Katalin, József és Géza „Vasvári“-ra, Grünfelder Ferenc szabadkai lakos „Gombos“-ra magyarosította nevét a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök engedélyével.

Hatóság elleni erőszak. A múlt országos vásáron történt városunkban. Sztankovits György városi rendőrnek a járó-kelő vásári nép között gyanús viselkedésével feltűnt egy bázaló, a kiből egy országoskörözött betőrőre vélt ismerni. A rendőr a gyanús egyént lépten-nyomon kísérte és midőn a szent-háromság téren levő Kaufmann féle kereskedés elé ért, a gyanús egyént a törvény nevében felszólította, hogy személyazonosságának igazolása végett kövesse a rendőrségre. Az ismeretlen a rendőr felszólítására nem is hederített, hanem igyekezett a vásári tömeg között eltűnni. A rendőr erre karonfogta és vészspijába fujt, a melynek hívó szavára, még két szolgálatban álló rendőr jött a helyszínére. Ezek a gyanúsított egyént le akarták tartóztatni, azonban e közben kirohant üzletéből Kaufmann Hermann kereskedő és a gyanúsított egyén és a rendőrök közé állván, azokat hivatalos eljárásukban megakadályozni akarta, a mennyiben a rendőröket taszálta és folyton azt kiáltotta: „ne bántsátok ezt a derék embert, én jól ismerem, nem bántott ez senkit, ő becsületes“. S mikor a rendőrök köteleességüket mégis teljesítették, szidalmakkal illette őket. A gyanús egyénről a vizsgálat kiderítette, hogy az Weltmann Mór országoskörözött betőrő. A rendőrség panaszára a zombori kir. törvényszék Kaufmann Hermann kétréndbeli hatóság elleni erőszak bűntette és egyrendbeli becsületsértés vétsége miatt vád alá helyezte és ez ügyben a napokban volt a végtárgyalás. A bűntető törvény-szék a következők alakult meg: elnök: Grün József. Szavazó bírák: Radány Péter és Kovacsics Cezár. Ügyész: Mayer Károly. A védői tisztet Szilágyi Mór ügyvéd vitte. A megejtett eljárás után a kir. törvényszék Kaufmann Hermann a kétréndbeli hatóság elleni erőszak bűntette és egyrendbeli becsületsértés vétségeiben büntetésnek mondotta ki és ezért egy heti fogházra, 20 és 10 forint pénzbüntetésre, illetve 2—1 napi fogházra ítélte. Vádolt, védő és a kir. ügyész feleltek, utóbbi a minősítés és 92. § alkalmazása miatt.

Új kendergyár államköltségen Rác-Militicsen. A szegedi kiállítás alkalmával nagy érdeklődést tanúsítottak a miniszterek a bácskai kender iránt. Különösen szembe tűnt nekik a többi közt egy rác-militicsi cég „Szlinger Lőrinc és fiai kendergyár“, mely cégnek készítményeit a magas vendégek több ideig nézve megdicsérték és Darányi miniszter megígérte, hogy a jövő esztendőben egy nagyszabású kendergyárt fog az államköltségen Rác-Militicsen felállítani.

Nyilatkozat. Vettük a következő nyilatkozatot: Tekintetes szerkesztő ur! A „Bácskai Hírlap“ folyó évi 140. számában egy cikkcske jelent meg, mely Kozma Dezső bács-feketehegyi jegyző urat becsületében mélyen sértő s az igazsággal homlokegyenest ellenkező ferdtételeket s ráfogásokat foglal magában. Kérjük tehát a tek. szerkesztő urat, legyen szives helyt adni becses lapjában itt következő helyreigazításunknak. A határozottan rossz akaratból származó gyalázkodás 4 pontból áll. 1. Azt állítja a névtelen bántalmazó, hogy Hanke Imre központi főszolgabíró ur, ki az előleges vizsgálattal volt megbízva, „szomorú tapasztalatokkal tért vissza Zomborba“. Hisz ez mélyen tisztelt olvasó közönség szóról-szóra igaz, azzal a különbséggel, hogy az nem Kozma Dezső jegyző urra, hanem éppen a feljentést készítő egyetlen vádlóra vonatkozott. 2. Azt állítja a névtelen bántalmazó, hogy jegyzőnk a katonareklamációért s házassági engedélyekért horribilis összeget szedte. Erre vonatkozólag szolgáljon felvilágosításul az, hogy ilyen vádat Kozma Dezső jegyző ur ellen egy fél sem támasztott, hanem mesterfogásokkal egyetlen egy ur szedte őket össze. 3. A harmadik ferdtetés szerint a jegyző ur lakását önkényileg százakra menő költséggel átalakította. Ez meg érdemes olvasó úgy igaz, hogy a községi épületek fűtőtartására elő volt írva a költségvetésben 500 forint, elköl-tetett 250 forint s ebben benne volt a jegyzőlak kifogásolt javítása is... itt tehát — nem lévén az előirt összeg kimerítve — a községi bíró különösebb felbatalmazás kikérésével, vagy utalványoztatásával nem tartozott, hiszen már maga a költségvetés utalványozta — az a horribilis összeg különben is circa 180 forint tett ki. De ne vegyük ezt figyelembe; a ferdtetés rosszakaratu voltát be fogja látni a mélyen tisztelt olvasó, ha becsületes-szavunkra kijelentjük, hogy e kérdés az 1899. április hó 6-án tartott képviselőtestületi gyűlésen, mely nisz. Szendy Lajos pacséri lelkész, mint megyei kiküldött elnökelete alatt tartott meg, Toth Lajos községi képviselő felszólalása folytán tárgyalatott és a tett kiadás, a felszólaló kivételével, egyhangulag helybenhagyatott. 4. A negyedik ferdtetés szól a buza magas áráról és a jegyző-könyvi pont hamisításáról. Ez meg, mélyen tisztelt olvasó, úgy igaz, hogy e kérdéses jegyzőkönyv szerkesztésében Kozma Dezső jegyző ur, mint érdekelt fél részt sem vett, hanem az egész jegyzőkönyv ügyet az aljegyző intézte. De ha ez nem volna is így — pedig így igaz — nyilvánosságra még akkor is csak rossz akarat hozhatta, mert annak a tudósítónak, ki ezt tudta, tudnia kellett azt is, hogy a fent idézett számvizsgáló gyűlésen — ugyancsak Toth Lajos képviselő felszólalása folytán — ez is tárgyalva volt és ismét a felszólaló kivételével — ez is egyhangulag helyben hagyatott. — Ime tekintetes szerkesztő ur s mélyen tisztelt olvasó közönség ez a tiszta ferdtitelten igazság; ezek szerint méltóztassanak Kozma Dezső jegyző ur és a névtelen cikkíró fölött itélni. Mi alulírottak pedig ünnepélyesen kijelentjük, hogy mi Kozma Dezső jegyző urat tiszteljük, becsüljük, s vele, mint köztisztviselővel meg vagyunk elégedve. Kelt Bács-Feketehegyen, 1899. szeptember 15-én. Toth Sándor reform. lelkész s községi képviselő. Csapkovits György gazdasági intéző s községi képviselő. Barnai Péter községi bíró. Günther Károly községi aljegyző. Papp Ferenc községi és megyei virilista. Ifj. Schaffer Mór községi és megyei virilista. Schaffer Adolf megyei virilista.

Eljegyzés. Veliczky Mihály zombori iparos a napokban eljegyezte Stebler Laurát Zomborban.

Halálozás. Ifj. Frankl István Szabadka város főmérnökét súlyos csapás érte, kis leánykája Ilonka folyó hó 14-én életének 4. évében elhunyt.

Eljegyzés. Gál Ferenc a szegedi osztrák-magyar bank tisztviselője folyó hó 14-én eljegyezte Lénárd Málka kisasszonyt, néhai Lénárd Máté volt főispán unokáját Szabadkán.

Letört bimbó. Vettük a következő gyászjelentést: Steinitz Kálmán és neje szül. Löwinger Róza, ugy saját, mint gyermekei: Fanny férj. Kohn Imréné és Emil, valamint számos rokoni nevében fájdalomtól megtört szívvel tudják forrón szeretett drága gyermeküknek, illetve testvérüknek Bertuskának virágzó ifjúságának 18-ik évében folyó hó 16-án reggel 7 óraker hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A korán elhunyt drága gyermek hült tetemei folyó hó 17-én d. u. 4 óraker fognak az izz. sírkertben örök nyugalomra helyezettetni. Szabadkán, 1899. szeptember 16-án. Az ártatlanság angyala örkdíjék porai felett!

Halálozás. Eckert Józsefné sz. Höss Mária, Höss Lipót vármegyei palotafelügyelő leánya, Eckert József es. kir. számvívó örmester felesége, folyó hó 15-én Bécsben, rövid szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után életének 27. évében elhunyt. Temetése f. hó 17-én Bécsben ment végbe. Béke hamvaira!

Tűzoltók jubileuma. A zentai önkéntes tűzoltó-egylet folyó hó 16-án és 17-én ünnepelte meg fennállásának huszonöt éves jubileumát. Szombaton a vendégek fogadása volt a pályaudvarnál, a hol a zentai tűzoltóság tagjai testületileg jelentek meg. A vendégek elszállásolása után a városbátéren térzene volt, amelyet óriási sétáló közönség hallgatott végig. Este nyolc óraker a tűzoltó-testület lampionos menetben Matkovits József, a tűzoltó-egylet 15. évi nagybuzgalmu főparancsnokának háza elé vonult, a hol őt a tűzoltó-egylet alparancsnoka lelkes beszéddel üdvözölte. Matkovits József, Zenta és a vármegye közügyeinél lelkes harcosja, a régi tiszavidéki gárda még elő, a hol őt a tűzoltó-egylet magas szárnyalus beszédében köszönte meg az üdvözlést és szép beszédben ecsetelte a zentai tűzoltó-egylet huszonöt évi közhasznú működését. A beszédre felhangzott éljen-zaj lecsillapultával a vendég közönség ismerkedési esélyre a „Magyar Király“ szállóba vonult, a hol az egész éjen át a leglelkesebb hangulat uralkodott. Másnap délelőtt a tűzoltóság díszgyakorlatot tartott, amelynek befejeztével díszbezd volt az „Eugen-szálló“ dísztermében, amelyen 270-en vettek részt. Számos felköszöntő hangzott el az ebéd alatt, amely a legvigább hangulatban a késő délutáni órákban ért véget. Este táncmulatság volt, mely kiválóan kirivradtig tartott. Az ünnepélyeken részt vett a város országgyűlési képviselője Kovács Pál is, ki lelkes ovációkban részesült. Ugyanezen alkalommal vasárnap délután kerékpárversenly is volt, amely a közönség nagy érdeklődése mellett folyt le.

A századvég és a magyar kereszténység kilencszázados jubileuma. A r. kath. m. püspöki kar folyó hó 15-én tartott konferenciáján tárgyalta a századvég és a magyar kereszténység jubi-

lemának megünneplésére vonatkozó javaslatot. A javaslat egyházi és nemzeti ünnepek rendezését indítványozza. Az előbbiekhöz tartoznak a szent missziók, lelki gyakorlatok, jubiláris istentiszteletek tartása az 1900. év folyamán és minél fényesebb bálaadó istentisztelet a XIX. század utolsó napján, 1900. december 31-én délután és könyörgő istentisztelet a XX. század első napján, 1901. január hó 1-én. Ide tartozik a Rómába és Mária-Celbe való zarándoklás. A bizottság azt javasolja, hogy a jubiláris esztendőben a magyarság fényes bálaadó istentiszteletet tartson Rómában, a lateráni templomban, ahol II. Szilveszter pápa hamvai nyugodtak és egy márványtáblán megőrkítik a nemzet báláját a nagy pápa iránt. A lateráni misét lehetőleg a hercegprímás mutassa be és az alkalmi szónoklatot Asztirkusnak a pannonhalmi főapáti méltóságban való utóda, Fehér Ipoly mondja. Az emléktábla föllállításáról Fraknoi Vilmos püspök gondoskodik. A bizottság országos Szilveszter gyűjtést is javasol. Itthonra két nagyszabású nemzeti ünnepet javasolnak. Az egyik Nagybaldogasszony ünneplése, a magyar szent koronának a koronázási templomban való kiállításával. Közszemlére tennék a szent koronát Nagybaldogasszony napján és — a Szent-István napjára a fővárosba fölzarándokoló vidékiekre való tekintettel — öt napig, augusztus hó 19-én délután öt óráig látható lenne a templomban. A másik Szent-István napjának 1900. augusztus hó 20-án országos rendezéssel való megünneplése. A főistentisztelet Budavárában lesz. Az utolsó pontban a bizottság azt javasolja, indítsanak mozgalmat egy katolikus egyetem föllállítására és a mozgalom élén maga a hercegprímás álljon, továbbá állítsanak a főváros egyik monumentális templomában nagyszabású emléket II. Szilveszter pápának, aki a magyar nemzetet a katolikus egyház kebelébe fölvetve, fönmaradását biztosította, királyunknak koronát és apostoli címet adott. A püspöki kar a programot, melyet Városy Gyula pápai prelátus, szemináriumi kormányzó, tudós földünk készítet, egyhangulag, a szerzője iránti elismerés kifejezésével, tudomásul vette azzal, hogy a kormányval érintkezésbe lép ama pontok érdekében, melyekhez a kormány közreműködése szükséges.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetetlen atya, nagyatyja, dédatya és zokn Terék György ó-becsei földbirtokosnak folyó évi szeptember hó 15-én éjjeli 1 óraker hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után életének 73. évében történt gyászos kimúlását. A boldogultnak hült tetemei szeptember hó 16-án délelőtt 10 óraker fognak a halottas házból kikisérve a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-áldozat ugyancsak szeptember hó 16-án délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ óraker a temetéssel kapcsolatosan fog lelke földvért a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás és béke hamvaira! Ó-Becse, 1899. szeptember hó 15-én. Terék Anna özv. Kaszap Germánné, Terék Erzsébet férj. Janiga Alajosné, Terék Terézia, férj. Bálizs Andrásné, Terék Veronika férj. Vincze Andrásné, dr. Terék József, ifj. Terék György, gyermekei. Szegi Gergely, Bálizs János, Janiga Alajos, Bálizs András, Vincze András, vejei. Raffai Mária özv. Terék Jánosné, ifj. Terék Györgyné, Cseszák Viktoria, menyeyei. Szegi Anna férj. Kolovits Jánosné, Szegi Sándor, Szegi Rózsa férj. Teleki Istvánné, Szegi Ferenc, Szegi Amália, Bálizs Dezső, Bálizs Máttyás, Kaszap Rózsa férj. Szücs Szilveszterné, Kaszap Piroksa, Janiga Gyula, Janiga Sándor, Bálizs Ilonka, Bálizs Lajos, Bálizs Katica, Bálizs Piroksa, Bálizs Juliska, Bálizs Boriska, Bálizs Károlyka, Vincze Lajos, Vincze Ilonka, Vincze Józsi, Terék Gusztó, Terék Rózsa, Terék Ilonka, unokák. Kolovits Juliska, Kolovits János, Kolovits Károly, Kolovits Lajos, Szegedi Antal, Teleki Ilonka dédunokák.

A városi park kioszk új bérőlje. A városi parkban lévő kioszk a napokban új bérőlt nyert. A városi tanács által megtartott árlejtésen a kioszk bérletét Knippl Gáspár, a Csitaonica népszerű vendéglőse vette ki. Ezen bérlet által a városi közönségnek egy régi óhaja teljesül, mert Knippl Gáspár teljesen szakavatott vendéglős, aki a közönség igényeinek mindenestret meg fog felelni, amit városunkban általános népszerűsége és közkedveltsége bizonyít. Amint értesülünk, a kioszk szükséges mellékhelyiségeit a tavasszal a város felépítési és ezáltal a közforgalomban volt panaszok a jövőben meg fognak szűnni.

Vesztett eb. Prigl-Szent-Ivánról írják lapunknak: Fischl Manó dr. községi orvost hivatalosa teljesítése közben sajnálatos baleset érte. Az orvos ugyanis egy betegét akarta meglátogatni, utközben azonban a község végén lévő szélső utcán egy dühöngő, veszettnek látszó kutya rohant reá és lábait összemarta. Az orvos az esti vonattal a budapesti „Pasteur“ intézetbe utazott fel.

Esküdtek utmutatója. Ezzel a címmel dr. Rosenberg Károly aradi ügyvéd egy igen hasznos könyvet adott ki, melynek célja nem egyéb, minthogy az esküdtt polgárok, kik nem szakszerű jogászok, könnyen érthető formában találják meg e könyvben mindazt, a mi ezentul köteleességük és joguk leand a bírásokozás terén. A mű bármely könyvkereskedés utján megszerezhető.

Angol tanfolyam. Szekulesz József, lapunk munkatársa, október hó elején angol tanfolyamot nyit, heti három órai tanítással. A tanfolyamon csak ötven-hatan vehetnek részt, férfiak és nők külön-külön osztályokra osztva. Szekulesz József tanítói sikerei városunkban közzismeretűek s módszerével a biztos siker elmaradhatatlan. Rövid pár hó alatt az angol nyelvet bármely intelligens ember könnyedén elsajátíthatja az ó tanításával s más számosan vannak Zomborban, kik hálával emlékeznek róla. A tandij havi 5 forint, gyermekeknek 3, s privát leckéket is ad házaknál. Azok, kik a tanfolyamon részt óhajtanak venni, folyó hó 20-áig levélben értesíthetik Szekulesz urat, ki aztán közölni fogja a tanfolyam hol és mikor kezdődik.

Elfogott rabszökevény. A pécsi kir. törvényszék fogházából még február havában megszökött a súlyos testi sértés miatt két évre elítélt Tasi József, mohácsi illetőségű egyén. A pécsi csendőrség ezen ügyben annakidején a nyomozást megindította, de eredmény nélkül. — Tegnap délután Tasi Apatinban a Weinspitzben egy ismerőseivel találkozott és leült vele borozni. Tasi beszédes lett és elmesélte szökését. A vele mulató mikor ezt hallotta, titokban csendőrökért küldött és elfogadta a mit sem sejtő Tasit, ki erre tettét bevallotta. Tasi egyelőre az apatini fogházban van bezárva.

Szerkesztői üzenetek.

H. I. Torzsa. Az ünnepélyről már lapunk múlt számában részletes tudósítást közöltünk.

Sz. L. Fenti izenet önnök is szól.

Hj. Sch. S. Baja. Verse nagyon gyenge.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Bronzpulyka.

A bronzpulyka azon pulykafaj, amely jóval nagyobb és erősebb, mint a közönséges pulyka. Ezen faj nemcsak nagy tojóképesége és szaporasága, hanem könnyű felnevelése által tűnik ki. Amerikából származik, ahol a vadpulyka keresztelése által keletkezett. Ettől származik nagysága, erőssége és edzett természete, nekülönben gyönyörű bronzszinompája is, amivel a vadpulykával teljesen megegyezik.

Tiszta vértü idei, gyönyörűen kifejtett és a tenyésztésre teljesen alkalmas him és tojó példányokat **Jakob József** igazgatónál **Bresztovác**on lehet kapni **Himnek darabja 5 frt, tojó 4 frt.**

HÁZBÉRBEADÁS.

A szivaci-úton levő 533. számú

LAKHÁZ

folyó évi november hó 1-étől

BÉRBE ADATIK.

Bővebbet a tulajdonos

Rottinger Jakab Zomborban.

Egy a jegyzői teendőkben jártas egyén 25 frt havi előleges fizetés mellett jegyzői irodában azonnal és állandó alkalmazást nyerhet. — Bővebbet a kiadóhivatalban

Alkalmazást nyer.

Zomborhoz közel fekvő község jegyzői irodájában irnoki képesítéssel bíró fiatal ember, 15 frt havi fizetés és koszt mellett, azonnali állandó alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatal.

5342. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gákova, Krusevlya és Sztanisics községekből álló Gákova és Sztanisics marharakodó állomással állatorvosi kör részére Sztanisics község székhelylyel rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek s a pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, miután a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 600 frt készpénz fizetés és kölcsönösen megállapítandó látogatási és huszemle díjak.

Zombor, 1899. évi szeptember hó 13-án.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

3—1

Eladó sarokház.

Egy nagy sarokház, nagy bolt-helyiséggel, lakással, emeletes magtárral és nagy pincével, előnyös feltételek mellett eladó.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

3—1

19. szám.
óvod. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Veprovác község kisdévodájánál egy 120 frt évi készpénz fizetés és 1 szobából álló lakással javadalmazott dajkai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivatnak mindazok, akik a törvény és rendeletek által megkívánt minősítéssel bírnak, hogy kérvényüket okmányokkal felszerelve **folyó évi szeptember hó 30-ik napjáig** alulirtoz nyujtsák be. Kelt Veprovác, 1899. évi szeptember hó 13-án.

FALLER ALAJOS,

2—1 a közs. kisdévodá felügy. bizottság elnöke.

Hirdetmény.

Néhai Simits Jánosné szül. Fratricsevits Antónia hagyatékát képező s a zombori 499. sz. betétben A. II. 1—8. sorszám alatt fölvetett, a Nenadies pusztaban Sztrich Amália, Konyovits István (Nikolin), dr. Fratricsevits Ast Vince és Fratricsevits Béla szomszéd birtokosok földje között fekvő 23 kat. hold 1263 □ öl szántóföldet, 1 hold 805 □ öl rétet, 714 □ öl kertet, 1070 □ öl szőlőt, 99. összeírasi számú szállási bázat, melléképületeket, 700 □ öl udvart és ezek tartozékait 1899. évi november hó 1-től 1900. évi november hó 1-ig terjedő időre haszonbérbe adom. Fölkérem a haszonbérbe venni szándékozókat, hogy **1899. évi szeptember hó 30-án** nagyságos Koczár Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző ur közjegyzői irodájában a délelőtti órákban megjelenjen s a haszonbérleti szerződés pontozatait megtekintve, ajánlatot tenni sziveskedjenek.

A haszonbérleti szerződést azzal fogom megkötöni, ki a legelőnyösebb ajánlatot teszi.

Dr. Kollár Győző,

zárgondnok.

3—1

7855. szám.

1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járásához tartozó O-Morovica nagyközségben megüresedett községi jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a következő:
I. A községi pénztárból negyedéves előleges részletekben készpénz 400 frt.

II. 16 köbméter kemény tűzifa a lakáshoz szállítva.

III. A község tulajdonát képező $\frac{1}{4}$ telek szántóföld — a hozzá tartozó legelőiletménnyel — haszonélvezete, továbbá:

IV. Szabad lakás a 191. összeírasi számú házban, udvar, kert használattal.

A III. és IV. pontban mondott ingatlanok után az adót a község fizeti, ugy a lakházat jókarban tartani köteles.

Felhivatnak a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c.-ben előirt elméleti képzettségüket és jegyzői teendőkben jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október hó 12-ik napjáig** annival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitűzteni.

Bács-Topolya, 1899. évi szeptember hó 11-én.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3—2

Keil-féle padló-fénymáz,

Keil-féle fehér mosdóasztal-fénymáz 45 kr.

Keil-féle parkett-fénymáz 45 kr.

Keil-féle aranykeret-lakk 20 kr.

8—6

Kizárólag kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert
kereskedésében, ZOMBORBAN.

Ajánlkozás.

Egy gépkezelő kovács, ki e szakmában kellő jártassággal bír és jó bizonyítvánnyal rendelkezik, ajánlkozik uradalmakhoz vagy nagyobb gazdasághoz. — Bővebbet **Szabó Józsefnél B.-Doroszlón.**

556. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott község előjárósága részéről a lemondás folytán megüresedett rendőrvetési állásra pályázatot nyit; felhivatnak ezen állást elnyerni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényüket **1899. évi szeptember hó végéig** alulírott előjáróságnál nyujtsák be.

Évi fizetés 280 frt, továbbá a teljes felszerelést és ruházatot is a község adja.

Lok, 1899. szeptember hó 10-én.

Szaghmeiszter János, **Mityin Ignat,**
jegyző. 3—2 bíró.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Burián Mária

okleveles zongoratanítónő és hangversenyénekesnő
folyóévi szeptember hó 15-étől
a zongorában és éneken

oktatást ad.

Bővebb felvilágosítás **Kossanits C. úrnál**
nyerhető. 3—3

7854. szám.

1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járásához tartozó Kis-Hegyes nagyközségben megüresedett községi jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a következő:
I. Készpénz a községi pénztárból negyedéves előleges részletekben 300 frt.

II. A kis-hegyesi 701. sz. tjkvben A. I. alatt felvett 429. ö. i. számú házban (4 szoba, 1 konyha, 2 kamara, 1 pince, 1 istálló, 1 felszer, 1 sertésöl) szabad lakás, udvar, kert használata, a lakást a község folyton jókarban tartani köteles.

III. A kis-hegyesi 701. sz. tjkvben A. I. alatt felvett $\frac{1}{4}$ telek szántóföld, ugyanott felvett 513 □ öl pót szántóföld és ugyanott felvett 916 □ öl szérűskert haszonélvezete, melynek állami adóját a jegyző fizeti.

IV. Évenként két mázsa (112 kiló) marhahus, ugyanannyi sertésbus, fél mázsa (28 kiló) faggyu, egy mázsa (56 kiló) só, 15 m. 16 cm. (12 kocsi) széna, 15 m. 16 cm. (4 öl) kemény fa, títelő szalma, 24 hekt. 59 lit. 60 cent. buza váltásárára 50/képv. 1899. közgy. számú határozat alapján évnegyedenként előleges részletekben a községi pénztárból 400 frt.

Felhivatnak a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c.-ben előirt elméleti képzettségüket és jegyzői teendőkben jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október hó 10-ik napjáig** annival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitűzteni.

Bács-Topolya, 1899. évi szeptember hó 11-én.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3—2

Keresek

sürgős belépésre, szerény igényű, képesített tanítónőt, aki III. polg. oszt. leánykát tanítani, vizsgára előkészíteni és nevelni képes. Zenében és nyelvekben jártasok előnyben részesülnek. A javadalmazás iránti igényekkel ellátott ajánlatok **Faller Alajos** veprováci jegyzőhöz intézendők. 2—2

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Glozsán községében leköszönés folytán megüresedett és havi előleges részletekben kiszolgáltatandó 300 frt készpénz és szabad lakással (mely egy szoba, konyha és kamrából áll) javadalmazott községi óvónői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt és nyelvismereteiket igazoló bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket hozzám **október hó 10-ig** nyujtsák be, mert a később érkezők tekintetbe nem vétetnek.

Glozsán, 1899. évi szeptember hó 9-én.

KEKEZOVICH MÁTYÁS,
felügyelő bizottsági elnök.

3—3

Birtokeladás.

12 hold szántóföld, házzal, melléképületekkel és kerttel **Vinkovcén** (Szlavonia) szabad kézből

örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást nyujt a tulajdonos: **LUKA CZVRKOVICS Vinkovcén** (Szlavonia). 3—2

8423. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztet Torzsa községében lemondás folytán megüresedett s havi utólagos részletekben felvehető 300 frt évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 15-ik napjáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe venni nem fogom.

Bács-Kulán, 1899. évi szeptember hó 5-én.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

3—2